

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé

Částka 100.

Vydána dne 19. prosince 1946.

Cena Kčs 1.80.

OBSAH:

(227.—229.) **227.** Zákon o některých opatřeních v občanských věcech právních. — **228.** Zákon o rozhodcích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků. — **229.** Nařízení o úpravě služby vnitřního státního dluhu v roce 1946.

227.**Zákon****ze dne 21. listopadu 1946****o některých opatřeních v občanských věcech právních.**

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část první.

Úprava promlčení a jiného zániku některých nároků.

§ 1.

(1) Uplatní-li se nárok, který se promlčel před 1. lednem 1946, soudně do jednoho roku ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, nepřihlédne soud k námitce promlčení, nebyl-li nárok uplatněn včas z důvodu tlaku okupace anebo národní, rasové nebo politické persekuce, zejména proto, že věřitel nebo dlužník byl pro některý z těchto důvodů nepřítomen anebo zbaven osobní svobody nebo práva nakládati se svým majetkem. Stejně platí o nárocích, které se promlčely po 1. lednu 1946, jestliže překážky, které bránily včasnému uplatnění nároku, pominuly teprve po uplynutí promlčecí doby.

(2) V případech, kdy překážky, které bránily včasnému uplatnění nároku, pominuly teprve po dni, kdy tento zákon nabude účinnosti, počítá se roční lhůta stanovená v odstavci 1 teprve ode dne, kdy ony překážky pominouly.

(3) Ustanovení odstavce 1 platí přiměřeně o ztrátě nároku nastalé uplynutím jiných

lhůt, které jsou zákonem nebo právním jednáním stanoveny pro nastoupení pořadu práva nebo pro jiné uplatnění práv v soudním řízení, s výjimkou lhůt tohoto druhu, určených v § 28, odst. 1, větě druhé a v § 29, odst. 2, větě druhé zákona ze dne 3. července 1934, č. 145 Sb., o pojistné smlouvě.

(4) Uplatnění nároku není na překážku pravomocné rozhodnutí, že nárok zanikl proto, že nebyl včas uplatněn.

Část druhá.

Soudní úprava splácení závazků.

§ 2

a) Ve sporu;

(1) Ve sporu o zaplacení peněžité pohledávky, která vznikla před 1. listopadem 1945, stanoví soud na návrh žalovaného v rozsudku lhůtu k plnění delší než zákonnou, není-li dlužník beze své viny s to splnit závazek a lze-li na věřiteli spravedlivě žádati, aby snášel odklad plnění. Za stejných podmínek může soud povolit splácení pohledávky ve splátkách, jejichž výši a dobu splatnosti stanoví, a to i tak, že se při prodloužení s některou splátkou stanou všechny zbývající splátky ihned splatnými.

(2) Žalovaný může návrh podle odstavce 1 učinit ústně do protokolu nebo písemně, a to nejpozději před skončením jednání v první stolici. V návrhu musí se stručně vylicit skutkové okolnosti rozhodné pro povolení delší lhůty nebo splátek a uvést průvodní prostředky.

(3) Před rozhodnutím o návrhu vyslechne soud žalobce.

(4) Lhůtu nebo splátky lze povolit pro celý závazek nebo jen pro jeho část.

(5) Proti rozhodnutí soudu druhé stolice o návrhu na stanovení lhůty nebo splátek není opravný prostředek. Změní-li se však podstatné poměry, které byly rozhodné pro úpravu podle odstavce 1, může soud na návrh rozhodnutí změnit nebo zrušit.

§ 3.

b) před sporem.

(1) Dlužník peněžité pohledávky, která vznikla před 1. listopadem 1945, může u okresního soudu, v jehož obvodu má věřitel své bydliště nebo závod, z jehož provozu pohledávka vznikla, uznávaně současně pohledávku, navrhnouti, aby soud stanovil přiměřenou lhůtu ke splnění závazku anebo povolil splacení pohledávky ve splátkách a stanovil jejich výši a dobu splatnosti. Nemá-li věřitel bydliště nebo závod na území Československé republiky, je pro návrh příslušný soud dlužníkovy bydliště (závodu). Návrh je nepřipustný, je-li závazek dlužníkův určen exekucním titulem.

(2) Byl-li proti dlužníku vydán platební rozkaz v řízení upomínacím, může dlužník ve lhůtě k odporu, nepodává-li odpor, navrhnouti u soudu, který platební rozkaz vydal, aby byla stanovena lhůta nebo splátky podle § 2, odst. 1.

(3) Návrh podle odstavce 1 nebo 2 lze učinit ústně do protokolu nebo písemně. Navrhovatel musí stručně vyličit skutkové okolnosti rozhodné pro povolení lhůty nebo splátek a uvést průvodní prostředky.

(4) Před rozhodnutím o návrhu vyslechne soud věřitele; rozhodnutí se stane usnesením. Soud návrhu vyhově, není-li dlužník beze své viny a to závazek splnit a lze-li na věřiteli spravedlivě žádati, aby snášel odklad plnění. Vyhově-li soud návrhu, vysloví povinnost dlužníka zaplatit uznanou pohledávku ve lhůtě, kterou stanoví, nebo místo lhůty stanovené v platebním rozkaze stanoví novou lhůtu k plnění, anebo určí výši splátek a dobu jejich splatnosti, a to i tak, že se při prodlžení s některou splátkou stanou všechny zbývající splátky ihned splatnými. Lhůtu nebo splátky lze povolit pro celý závazek nebo jen pro jeho část.

(5) Náklady výsledku je dlužník povinen nahraditi věřiteli; to neplatí, jestliže věřitel nevyhověl zřejmě odůvodněné žádosti dlužníkově o povolení lhůty nebo splátek, podané mimosoudně.

(6) Proti rozhodnutí soudu druhé stolice o návrhu na stanovení lhůty nebo splátek není opravný prostředek. Změní-li se však podstatné poměry, které byly rozhodné pro úpravu podle odstavce 4, může soud na návrh rozhodnutí změnit nebo zrušit.

(7) Pro řízení o návrhu podle odstavce 1 platí s výhradou ustanovení odstavců 5 a 6 předpisy zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 Sb., o základních ustanoveních soudního řízení bezporečného.

Část třetí.

Odklad exekucních úkonů

§ 4.

(1) Na návrh povinného odloží exekucní soud zcela nebo zčásti exekucní úkony jakéhokoliv druhu na dobu, kterou určí, je-li odkladu naléhavě třeba v zájmu dlužníka, který beze své viny není s to závazek splnit, a lze-li na věřiteli spravedlivě žádat, aby vymáhání nároku bylo zcela nebo zčásti odloženo.

(2) Návrh na odklad nemá odkladný účinek, soud však může návrhu tento účinek přiznati, má-li za to, že bude návrhu pravděpodobně vyhověno.

(3) Povoluje odklad exekucních úkonů může soud, je-li to poměry odůvodněno, uložit dlužníku určité splátky, jejichž výši a dobu splatnosti stanoví. Odklad podle odstavce 1 je nepřipustný, byla-li již povolena platební lhůta podle §§ 2 nebo 3.

(4) Změní-li se podstatné poměry, které byly rozhodné pro úpravu podle odstavců 1 a 3, může soud na návrh rozhodnutí změnit nebo zrušit.

(5) Doba odkladu exekuce se nevčítá do lhůt, jejichž uplynutí je podle zákona pro věřitele spojeno s právní újmou.

§ 5.

(1) Odklad exekuce nuceným vyklizením místnosti může býti podle § 4 povolen pouze na celkovou dobu nejvýše

1. půl roku, jde-li o byt v domě, který je v den účinnosti tohoto zákona ve vlastnictví státu nebo země nebo kterého stát nebo země později nabudou, a jde-li o nájemníka, který není veřejným zaměstnancem v činné službě, nebo

2. jednoho měsíce, jde-li

a) o místnosti určené pravidelně pro ubytování zaměstnanců podniku průmyslového, živnostenského nebo zemědělského, není-li ten,

kdo má být vyklizen, v podniku zaměstnán a je-li bytu nutně třeba pro ubytování zaměstnance tohoto podniku,

b) o podnájemníka, ačli zcela nebo převážně místnosti nezařídil nebo nevede v místnostech se svou rodinou samostatné hospodářství nebo domácnost.

(2) Lhůta pro odklad se počítá ode dne podání návrhu na povolení exekuce.

§ 6.

Povolí-li soud odklad exekučního vyklizení místností, bude povinný po dobu odkladu platit za užívání místností náhradu ve výši dosavadního nájemného, a neplatil-li dosud nájemné, náhradu, kterou určí soud, výsledná strany. Náhrada je splatná ve lhůtách, v kterých se dosud platilo nájemné, a neplatilo-li se dosud nájemné, ve lhůtách, v kterých se nájemné podle platných předpisů nebo podle místních zvyklostí platí z místností stejného druhu. Ustanovení o zajištění nájemného zákonným zástavním právem na movitostech nájemníkových platí obdobně o zajištění této náhrady na věcech povinného.

§ 7.

(1) Při exekuci nuceným vyklizením bytu je odklad podle § 4 nepřipustný:

1. byl-li povinný odsouzen podle dekretu prezidenta republiky ze dne 19. června 1945, č. 16 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech, nebo podle dekretu prezidenta republiky ze dne 19. června 1945, č. 17 Sb., o Národním soudu, anebo podle dekretu prezidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 138 Sb., o trestání některých provinění proti národní cti, na Slovensku podle nařízení Slovenské národní rady ze dne 15. května 1945, č. 33 Sb. n. SNR, o potrestání fašistických zločinců, okupantů, zrádců a kolaborantů a o zřízení lidového soudnictví, ve znění předpisů je měnících a doplňujících; toto obmezení neplatí, uplynula-li od odsouzení pro zločin, na Slovensku pro trestné činy podle §§ 1 až 4 nař. č. 33/1945 Sb. n. SNR doba pěti let, jinak doba tří let;

2. byl-li povinný nebo člen jeho domácnosti odsouzen pro trestný čin, který se stíhá z úřední moci, spáchaný na pronajímateli nebo na členu jeho domácnosti v domě bydlícím nebo pro trestný čin proti bezpečnosti cti, spáchaný na těchto osobách zlým nakládáním, nebo pro trestný čin proti cizímu majetku, spáchaný na obyvatelích domu, ačli nebyl pronajímatel nebo člen jeho domácnosti odsouzen pro některý z uvedených trestných činů, spá-

chaný na povinném nebo členu jeho domácnosti;

3. byl-li povinný vypovězen z území republiky Československé nebo vyhoštěn z obce;

4. má-li povinný jiný a dostatečný byt v obci a nepotřebuje-li bytu pro výkon nebo při výkonu svého povolání anebo nebydlí-li v bytě trvale, protože má přiměřený byt jinde;

5. poškozují-li povinný, členové jeho domácnosti nebo osoby, které povinný přijal do bytu nebo do svých služeb, přední nájm, porušují-li opětovně hrubě pořádek v domě (v případech podnájmu také pořádek v bytě) nebo způsobují-li svým chováním v domě (v případech podnájmu také v bytě) oprávněné pohoršení a nezjednal-li povinný, byv k tomu vyzván, možnou nápravu;

6. dal-li povinný proti smluvnímu zákazu nebo bez svolení vlastníka domu do podnájmu celý byt nebo sice jen část bytu, ale sám bydlí trvale jinde, nebo užívá-li bytu bez svolení potřebného podle zákona k jinému účelu než k obývání;

7. prokázal-li pronajímatel pravomocné úřední povolení k užitečnější stavbě, kterou nelze provést bez vyklizení najatých místností;

8. byl-li domovnícký poměr nebo služební poměr zaměstnance požívajícího služebního bytu zrušen bez výpovědi z viny domovníka nebo zaměstnance.

(2) Bylo-li dáno svolení k výpovědi z některého z důvodů uvedených v odstavci 1, č. 3 až 7, je návrh na odklad bez dalšího řízení zamítnouti.

(3) Vyskytne-li se některý z důvodů uvedených v odstavci 1, č. 1 až 7 po povolení odkladu exekuce, zruší soud na návrh vymáhajícího věřitele usnesení o odkladu exekuce.

(4) Ustanovení odstavce 1, č. 1 až 7 a odstavce 2 a 3 platí přiměřeně také o vyklizení jiných místností.

§ 8.

(1) Nemá-li ten, kdo byl z dosavadních místností vystěhován, kam by složil svoje věci, je povinna obec, v které k vystěhování dojde, neprodleně rádně uložit vyklizené věci potud, než jimi oprávněný naloží jinak. Povinnost tato se končí uplynutím jednoho roku ode dne, kdy vyklizené věci byly obci převzaty do úschovy

(2) Aby obec mohla učinit věc přiměřená opatření, budiž jí dána zpráva o zamýšleném

vyklizení, jakmile bylo povoleno, nejpozději dva dny před výkonem.

(3) Nepřevezme-li vlastník věci u obce uložené do roka ode dne, kdy byly uloženy, nařídí soud na návrh obce jejich prodej podle ustanovení exekučního řádu (zákona) o prodeji věcí z nemovitosti vyklizených.

§ 9.

Proti rozhodnutí soudu druhé stolice, vydanému podle ustanovení §§ 4 až 7, není opravný prostředek.

Část čtvrtá.

Odklad rozhodnutí o prohlášení konkursu.

§ 10.

(1) Konkursní soud může na návrh dlužníka odložit rozhodnutí o návrhu věřitele na prohlášení konkursu (§ 69 konk. ř.) na dobu, kterou určí, jsou-li splněny podmínky § 4, odst. 1.

(2) Návrh na odložení konkursu buď učiněn zpravidla při výsledku dlužníka podle § 69, odst. 2 konk. ř., nejpozději však do té doby, než konkursní soud učiní usnesení o návrhu na prohlášení konkursu.

(3) Proti rozhodnutí soudu druhé stolice o návrhu podle odstavce 1 není opravný prostředek.

Část pátá.

Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 11.

Odklad exekuce nuceným vyklizením místností, povolený přede dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, se zachovává. Věřitel může však navrhnouti, aby odklad byl zrušen, je-li nepřipustný podle ustanovení § 7, nebo aby byl omezen, pokud přesahuje v případě § 5, odst. 1, č. 1 dobu půl roku, a v případě č. 2 dobu jednoho měsíce ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti. Skončí-li dříve povolený odklad exekučního vyklizení místností v případě, který třeba posuzovat podle ustanovení § 5, odst. 1, č. 1, před uplynutím půl roku ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, je další odklad přípustný jen do dne, kdy tento půl roku uplyne.

§ 12.

Zrušuje se zákon ze dne 28. března 1928, č. 45 Sb., o odkladu exekučního vyklizení místností, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících.

§ 13.

Zrušuje se použitelnost:

1. vládního nařízení ze dne 14. prosince 1939, č. 44 Sb. z roku 1940, jímž se vydávají zvláštní ustanovení o řízení před soudy Protektorátu Čechy a Morava a dočasně se mění některá ustanovení občanského práva;

2. vládního nařízení ze dne 30. dubna 1941, č. 230 Sb., o odkladu exekučního vyklizení naturálních bytů v podnicích branného hospodářství a v zemědělských podnicích

§ 14.

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctého dne po vyhlášení; provede jej ministr spravedlnosti v dohodě s ministrem vnitra.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Drtina v. r.

228.

Zákon

ze dne 21. listopadu 1946

o rozhodcích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Rozhodčí soudy povolané podle § 5, odst. 2 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dělů a některých průmyslových podniků,

§ 5, odst. 2 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského,

§ 30, odst. 1 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 102 Sb., o znárodnění akciových bank, a

§ 14, odst. 2 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 103 Sb., o znárodnění soukromých pojišťoven,

rozhodovati o zrušení nebo o jiné přiměřené úpravě hospodářsky neodůvodněných závazků národních podniků zřizují se u krajských soudů vykonávající pravomoc ve věcech civilních (dále jen krajské soudy) v sídlech zemských soudů. Působnost rozhodčího soudu se vztahuje na celý obvod zemského soudu, v jehož sídle je zřízen.

(2) Den, kdy rozhodčí soud zahájí činnost, vyhlásí prezident zemského soudu v Úředním listě, na Slovensku v Úradnom vestníku.

§ 2.

(1) Rozhodčí soud se skládá z předsedy, jeho náměstka, potřebného počtu soudců z povolání a z přísedících.

(2) Předsedu rozhodčího soudu, jeho náměstka a ostatní soudce z povolání ustanoví prezident zemského soudu, v jehož sídle je rozhodčí soud, ze soudců z povolání činných v sídle zemského soudu. Ustanovení tohoto zákona o předsedovi rozhodčího soudu platí i o jeho náměstkově.

(3) Přísedíci rozhodčího soudu jsou osoby ustanovené předsedou rozhodčího soudu a zapsané do seznamu, který se vede u rozhodčího soudu podle ustanovení tohoto zákona.

§ 3.

Přísedíci může být jen československý státní občan, který dosáhl 30. roku věku, má potřebné znalosti a zkušenosti, je mravně bezúhonný a státně a národně spolehlivý a má bydliště pokud možno v obvodu příslušného krajského soudu.

§ 4.

(1) Předseda rozhodčího soudu stanoví, přihlížející k pravděpodobné potřebě přísedících, počet přísedících pro jednotlivá odvětví znárodněného podnikání a požádá jednotnou odborovou organizaci a příslušné ústřední hospodářské organizace, které určí ministři spravedlnosti v dohodě s příslušnými ministry, aby mu v přiměřené lhůtě navrhly podle pravděpodobné potřeby dostatečný počet vhodných osob. Pokud jde o hospodářské organizace na Slovensku, vyžádají si ministři vyjádření příslušného pověřence. Nedojdou-li návrhy včas, vyžádá si předseda rozhodčího soudu návrh od zemského národního výboru, na Slovensku od sboru pověřenců.

(2) Z navržených osob ustanoví předseda rozhodčího soudu potřebný počet přísedících,

odděleně pro jednotlivá odvětví znárodněného podnikání.

(3) Osoby, které byly ustanoveny přísedíci, buďtež o tom předsedou rozhodčího soudu zpraveny. Zároveň buďtež osoby ty zapsány do seznamu přísedících rozhodčího soudu, a to podle oborů.

§ 5.

(1) Přísedíci může odepřítí přijetí funkce nebo vzdáti se jí jen z důležitých důvodů; posouditi je náleží předsedovi rozhodčího soudu.

(2) Předseda rozhodčího soudu zbaví s předchozím souhlasem presidenta zemského soudu přísedícího funkce, objeví-li se, že nevyhovuje některé z podmínek § 3, nebo zanedbává-li trvale své povinnosti.

§ 6.

Pokud jsou přísedíci zaměstnanci, musí jim býti poskytnut volný čas potřebný k výkonu funkce přísedícího a nesmí je stihnouti žádná újma proto, že vykonávají funkci přísedícího nebo že jejím výkonem zameškají práci ve svém zaměstnání.

§ 7.

(1) Přísedíci slíbí před zahájením jednání jednou provázky do rukou předsedy rozhodčího soudu, že budou vykonávat svou funkci svědomitě a nestranně, že zachovají mlčenlivost o věcech, o nichž se při řízení dovědí, a neprozradí úřední tajemství porad a hlasování.

(2) Přísedíci, který se nedostaví k jednání bez řádné omluvy vůbec nebo ve stanovenou hodinu, který opustí předčasně jednání nebo který jinak zanedbává své povinnosti, potrestá předseda rozhodčího soudu pořádkovou pokutou do 5.000 Kčs a uloží mu náhradu nákladů řízení zmařeného jeho vincem. Předseda rozhodčího soudu může pořádkovou pokutu a výrok o náhradě nákladů odvolati, jestliže se přísedíci dodatečně omluví a předseda uzná jeho omluvu za dostatečnou. Pořádkové pokuty plynou do státní pokladny.

§ 8.

(1) Náklady spojené se zřízením a činností rozhodčího soudu hradí stát.

(2) Kancelářské místnosti a kancelářský personál pro rozhodčí soud obstará prezident krajského soudu, u něhož je rozhodčí soud zřízen.

§ 9.

(1) Odměny předsedy rozhodčího soudu, jeho náměstka a soudců z povolání určí směrnice, které vydá ministr spravedlnosti v dohodě s ministry průmyslu, výživy, vnitra, financí a zdravotnictví a po slyšení nejvyššího úřadu cenového.

(2) Funkce předsedících rozhodčího soudu je čestná. Přisedící mají však nárok na náhradu hotových vydání a přisedící z řad zaměstnanců a drobných podnikatelů též na náhradu ztráty výdělku; náhradu určí v obou případech předseda senátu podle směrnice, které vydá ministr spravedlnosti v dohodě s ministry průmyslu, výživy, zdravotnictví, financí a sociální péče po slyšení nejvyššího úřadu cenového. Nárok na náhradu jest uplatnitelný do 15 dnů po skončení jednání rozhodčího soudu.

§ 10.

Dohled na rozhodčí soudy přísluší prezidentům zemských soudů, v jejichž obvodě je sídlo rozhodčího soudu; nejvyšší dohled přísluší ministru spravedlnosti, a to podle obdoby ustanovení platných o dozoru nad řádnými soudy.

§ 11.

Soudy a orgány veřejné správy jsou povinny vyhovětí dožádáním rozhodčího soudu.

§ 12.

(1) Rozhodčí soud jedná a rozhoduje v senátech, složených ze soudce z povolání jako předsedy a dvou přisedících, z nichž jmenuje každá strana po jednom ze seznamu (§ 4, odst. 3) z oboru, ke kterému patří, a není-li takového přisedícího, z oboru příbuzného.

(2) Žalobce je povinen jmenovat přisedícího již v žalobě (§ 16), žalovaná strana do 8 dnů poté, kdy jí byla doručena žaloba s vyzváním, aby jmenovala přisedícího. Předseda senátu vyzve stranu, aby jmenovala do 8 dnů přisedícího, také tehdy, když přisedící, který byl stranou jmenován, zemřel, byl funkce zbaven nebo se jí vzdal anebo byl platně odmítnut.

(3) Nejmenují-li strany nebo některá z nich přisedícího, povolá je předseda senátu z osob zapsaných do seznamu sám podle zásady uvedené v odstavci 1.

§ 13.

(1) O vyloučení a odmítnutí členů rozhodčího soudu platí obdobně zákonná ustanovení o vyloučení a odmítnutí soudců v civilním řízení sporném.

(2) O odmítnutí předsedícího rozhodne předseda senátu. O odmítnutí předsedy senátu rozhodne předseda rozhodčího soudu, je-li však odmítnut předseda rozhodčího soudu, rozhodne o odmítnutí prezident zemského soudu.

§ 14.

(1) Rozhodčí soud je výlučně příslušný pro rozhodování ve věcech uvedených v § 1, odst. 1.

(2) Místně příslušný je rozhodčí soud, v jehož obvodu je sídlo národního podniku. Má-li národní podnik zvláštní závod mimo obvod příslušného rozhodčího soudu, je ve věcech, které se týkají tohoto závodu, podle volby žalobce příslušný i rozhodčí soud, v jehož obvodu je tento závod.

§ 15.

(1) Jednání před rozhodčím soudem je veřejné.

(2) Veřejnost budiž však vyloučena vždy, když by při projednávání měly přijíti na přetřes věci, jichž prozrazením by mohly býti jakýmkoliv způsobem ohroženy zájmy nebo obrana státu.

§ 16.

(1) Řízení před rozhodčím soudem se zahajuje podáním žaloby na zrušení nebo na jinou přiměřenou úpravu hospodářsky neodůvodněného závazku národního podniku.

(2) Žaloba může býti podána jen do roka ode dne, kdy rozhodčí soud zahájil činnost (§ 1, odst. 2). Převzal-li národní podnik majetek mu připadající teprve později, počíná lhůta jednoho roku dnem převzetí, u pojišťoven dnem uveřejnění vyhlášky podle § 12 dekretu o znarodnění soukromých pojišťoven č. 103/1945 Sb.

§ 17.

(1) Když žalovaný jmenoval přisedícího nebo když marně uplynula lhůta mu k tomu daná, nařídí předseda senátu rok k ústnímu jednání, ke kterému oboje strany.

(2) Před rozhodčím soudem mohou strany jednati samy nebo skrze zástupce. Zástupcem může býti každá svéprávná osoba, která není pokoutníkem.

(3) Nedostaví-li se k jednání strana řádně obeslaná (její zástupce), provede se řízení v její nepřítomnosti, nedostaví-li se však strany obě, nastane klid řízení; na to buď v obsíle upozorněno.

(4) Nepodaří-li se věc vyřídití smírem, provede rozhodčí soud řízení, šetře, pokud z dalších ustanovení tohoto zákona nevyplývá něco jiného, obdobně ustanovení daných pro občanské rozepře právní v řízení před soudy okresními, vyjmaťe řízení ve věcech nepatrných. Rozhodčí soud je povinen, dříve než vydá rozhodčí výrok, slyšet strany nebo jim dáti příležitost, aby mohly své stanovisko uplatnit a svoje přednesy učiniti. Může vyslyšet strany, svědky a znalce a vzít je do přisáhy. Křivá výpověď je trestná jako křivá výpověď před řádným soudem. O nákladech na řízení platí zásady platné pro občanské rozepře právní. Smír před rozhodčím soudem sjednaný má tytéž právní účinky jako smír soudní.

(5) Rozhodčí soud se usnáší většinou hlasů. Porada se koná v nepřítomnosti stran.

(6) Výrok rozhodčího soudu musí býti odůvodněn. Doručením nabývá mezi stranami účinku pravomocného rozsudku řádného soudu.

(7) O jednání rozhodčího soudu se sepiše protokol; zapisovatele ustanoví president krajského soudu, u něhož je rozhodčí soud zřízen.

(8) O kolcích a poplatcích v řízení před rozhodčím soudem platí poplatková ustanovení pro soudní řízení sporné.

§ 18.

Posuzuje hospodářskou neodůvodněnost závazku, přihlídně rozhodčí soud také k poměru mezi vzájemnými právy a povinnostmi smluvních stran, k významu smluvního plnění pro národní podnik, a co se týká závazků ze služebních smluv, i k obsahu služebních smluv obdobného druhu v jiných podnicích téhož nebo příbuzného odvětví. Rozhodčí soud není vázán návrhem a může zejména, i když se navrhuje zrušení závazku, odpovídá-li to zásadám slušnosti a účelnosti, závazek snížit na obvyklou míru nebo jej jinak přiměřeně upravit. Zruší-li závazek, může rozhodčí soud uložit národnímu podniku, aby zaplatil žalované straně přiměřenou náhradu. Podle okolností může rozhodčí soud přiznat žalované straně přiměřenou náhradu také tehdy, upravuje-li vzájemná práva a povinnosti odchýlně od původní smlouvy.

§ 19.

(1) Výrok rozhodčího soudu může býti napaden jen žalobou o bezúčinnost. O tom,

z kterých důvodů lze žalovati, aby výrok rozhodčího soudu byl zbaven účinnosti, platí přiměřené ustanovení civilních řádů soudních o důvodech, pro které lze žalovati o bezúčinnost výroků rozhodčích.

(2) Pro žalobu je příslušný krajský soud v sídle rozhodčího soudu. Lhůta k podání žaloby činí 30 dnů a počítá se podle předpisů civilních řádů soudních o lhůtě k podání žaloby o bezúčinnost výroků rozhodčích.

(3) Krajský soud jedná o žalobě bez zřetele na hodnotu předmětu sporu podle ustanovení o řízení před ním platných.

§ 20.

V právních rozepřích, v kterých se proti národnímu podniku uplatňují nároky ze závazků podniků znárodněných, do kterých národní podnik vstoupil, přeruší soud řízení o tomto nároku v každém období řízení, namítne-li národní podnik, že jde o závazek hospodářsky neodůvodněný. Podá-li národní podnik do 3 měsíců ode dne, kdy příslušný rozhodčí soud zahájil činnost (§ 1, odst. 2), žalobu na zrušení nebo na jinou přiměřenou úpravu závazku, zastaví soud přerušené řízení a náklady tohoto řízení navzájem zruší; rozhodčí soud může ve svém výroku míti zřetel i k těmto nákladům. Nepodá-li národní podnik v uvedené lhůtě žalobu, lze v přerušném řízení pokračovati.

§ 21.

Národními podniky rozumějí se v tomto zákoně i pojišťovací spolky a ústavy, které byly vládou vyňaty z opatření podle § 10, odst. 1 dekretu o znárodnění soukromých pojišťoven č. 103/1945 Sb.

§ 22.

Kde je v tomto zákoně řeč o zemském soudu, o presidentu zemského soudu a o presidentu krajského soudu, rozumí se tím na Slovensku hlavní soud, předseda hlavního soudu a předseda krajského soudu.

§ 23.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr spravedlnosti v dohodě s ministry průmyslu, výživy, vnitra, zdravotnictví, financí a sociální péče.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Drtina v. r.

229.

Vládní nařízení

ze dne 3. prosince 1946

o úpravě služby vnitřního státního dluhu
v roce 1946.

Vláda republiky Československé nařizuje podle čl. V., odst. 1 finančního zákona republiky Československé ze dne 29. března 1946, č. 59 Sb., kterým se stanoví státní rozpočet na rok 1946:

§ 1.

(1) Toto nařízení se vztahuje na vnitřní státní dluh, a to na československý vnitřní státní dluh, pokud byl sjednán do 31. prosince 1945, vyjímaje státní stavební losy, vydané podle zákona ze dne 11. března 1921, č. 100 Sb., o stavebním ruchu, a na vnitřní dluh z doby nesvobody.

(2) Československým vnitřním státním dluhem se rozumí dluh, jehož důvod vzniku spadá do doby před 30. zářím 1938, i když dluhopisy dnes obsahují byly vydány později (4½% a 3% konverzní půjčka slovenská, 4½% regresní půjčky protektorátní i slovenské, 3½% pokladniční poukázky protektorátní i slovenské, vydané ke konverzi starých závazků), jakož i dluh sjednaný orgány Československé republiky v době od osvobození do konce roku 1945. Stejně jako československý dluh se posuzuje 4½% unifikační půjčka, emise A, vydaná v době nesvobody ústavům sociálního pojištění ke konverzi 5% neemisních zápůjček z počátku roku 1939, 4½% a 3½% půjčka hospodářské obrody Slovenska, jakož i neemisní zápůjčky, uzavřené před 14. březnem 1939.

(3) Vnitřním dluhem z doby nesvobody se rozumí dluh t. zv. protektorátní Čechy a Morava a t. zv. Slovenského státu, vyjímaje ony emise, na něž se vztahuje ustanovení odstavce 2.

§ 2.

(1) Po dobu účinnosti tohoto nařízení se vnitřní státní dluh (§ 1) neumožňuje a jistiny, jejichž splatnost již nastala nebo za jeho účinnosti nastane, se nesplácí, pokud ministr financí nestanoví jinak.

(2) Ustanovení předchozího odstavce se vztahuje též na státní pokladniční poukázky

a státní pokladniční směnky, vydané na Slovensku a splatné v letech 1944 až 1946; z těchto poukázek a smének se po dobu odkladu jejich splatnosti úroky (prolongační úroky) platí dále.

(3) Státní pokladniční bony a tříměsíční pokladniční poukázky budou při splatnosti vyměňovány za papíry téhož druhu se stejnou dobou oběhu, ale s pozdější splatností.

§ 3.

Úroková služba vnitřního státního dluhu se obnovuje a bude obstarávána podle dosavadních předpisů, pokud toto nařízení nestanoví jinak. Výplata úroků, které dospěly před 1. listopadem 1945 a které nebyly dosud zaplacené, se provede na vázaný vklad věřitelů. Úroky z prodlení se neplatí.

§ 4.

(1) Úroky z československého vnitřního státního dluhu (§ 1, odst. 2), dospívající v roce 1946, se vyplátí, pokud činí více než 3½%, sazbou 3½%.

(2) Úroky z dluhu z doby nesvobody (§ 1, odst. 3), dospívající v roce 1946, se vyplátí, pokud činí více než 3%, sazbou 3%.

(3) Správní příspěvek se při tom pokládá za součást úroků.

(4) Vinkulované dluhopisy starších půjček, které podléhaly unifikaci podle zákona ze dne 15. května 1936, č. 128 Sb., o výměně dluhopisů vnitřního státního dluhu, nebo podle vyhlášky ministra financí ze dne 3. června 1940, č. 476 U. I., o výměně níže zúčitatelných státních dluhopisů za unifikační půjčku, nebyly však dosud unifikovány, posuzují se, pokud jde o snížení úroků, jako by k unifikaci bylo již došlo.

§ 5.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1946; provede je ministr financí.

Gottwald v. r.

Dr. Zenkl v. r.

Dr. Stránský v. r.

Ursíny v. r.

Dr. Drtina v. r.

Fierlinger v. r.

Laušman v. r.

Široký v. r.

Duriš v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Zmrhal v. r.

Nosek v. r.

Dr. Pieter v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Ing. Kopecký v. r.

Lichner v. r.